

10 Klúčových pojmov Slovánská vzájomnosť

1. **Slovanská vzájomnosť:** Ideologický program zameraný na rozvíjanie vzťahov a upevňovanie jednoty medzi všetkými Slovanmi, ktorí boli vnímaní ako jeden národ.

2. **Slávia (Matka Sláva):** Pojem s dvojitým významom: 1. duch (génus) slovanského národa, alebo 2. územie, na ktorom Slovania žijú.

3. **Maďarizácia:** Násilné pomadžarčovanie etník, ktoré vrcholilo v 19. storočí v Uhorsku, pričom sa presadzovala maďarčina do škôl a úradov.

4. **Germanizácia:** Násilné ponemčovanie národov a národností, ktorým čelili napríklad Česi, zatiaľ čo Slováci čelili maďarizácii.

5. **Československý kmeň:** Koncept zastávaný evanjelickými vzdelancami (vrátane Kollára a Šafárika), ktorý považoval Slovákov za súčasť širšieho českého národa.

6. **Ján Kollár:** Najvýznamnejší ideológ a básnik druhej fázy národného hnutia, autor diela Slávy dcera a zástanca slovanskej literárnej vzájomnosti.

7. **Pavol Jozef Šafárik:** Dôsledný vedec, historik a archeológ, ktorý sa zaoberal dejinami Slovanov a bol zástancom československého spojenia; autor Slovánskych starožitností.

8. **Almanach Zora:** Spoločný zborník literárnych prác, ktorý v 20. rokoch 19. storočia vydávali katolícki (berňolákovci) a evanjelickí vzdelanci, čím demonštrovali vzájomnú spoluprácu.

9. **Všeslovanská literatúra:** Podľa Kollára to bola vzájomná literatúra, ktorú mali Slovania tvoriť a študovať, riadiac sa zásadou: „Slovan som, nič slovanské nie je mi cudzie“.

10. **Budín a Pešť:** Mestá, ktoré sa stali hlavnými centrami druhej fázy slovenského národného hnutia, kde pôsobili kľúčové osobnosti ako Martin Hamuljak a Ján Kollár.